

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์

การดูแลตนเองของผู้ติดเชื้อเอชไอวีหรือผู้ป่วยเอดส์ที่ได้รับ
ยาต้านไวรัส

ผู้เขียน

นางสาวอุริชญา บุรินทร์กุล

ปริญญา

พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลผู้ใหญ่)

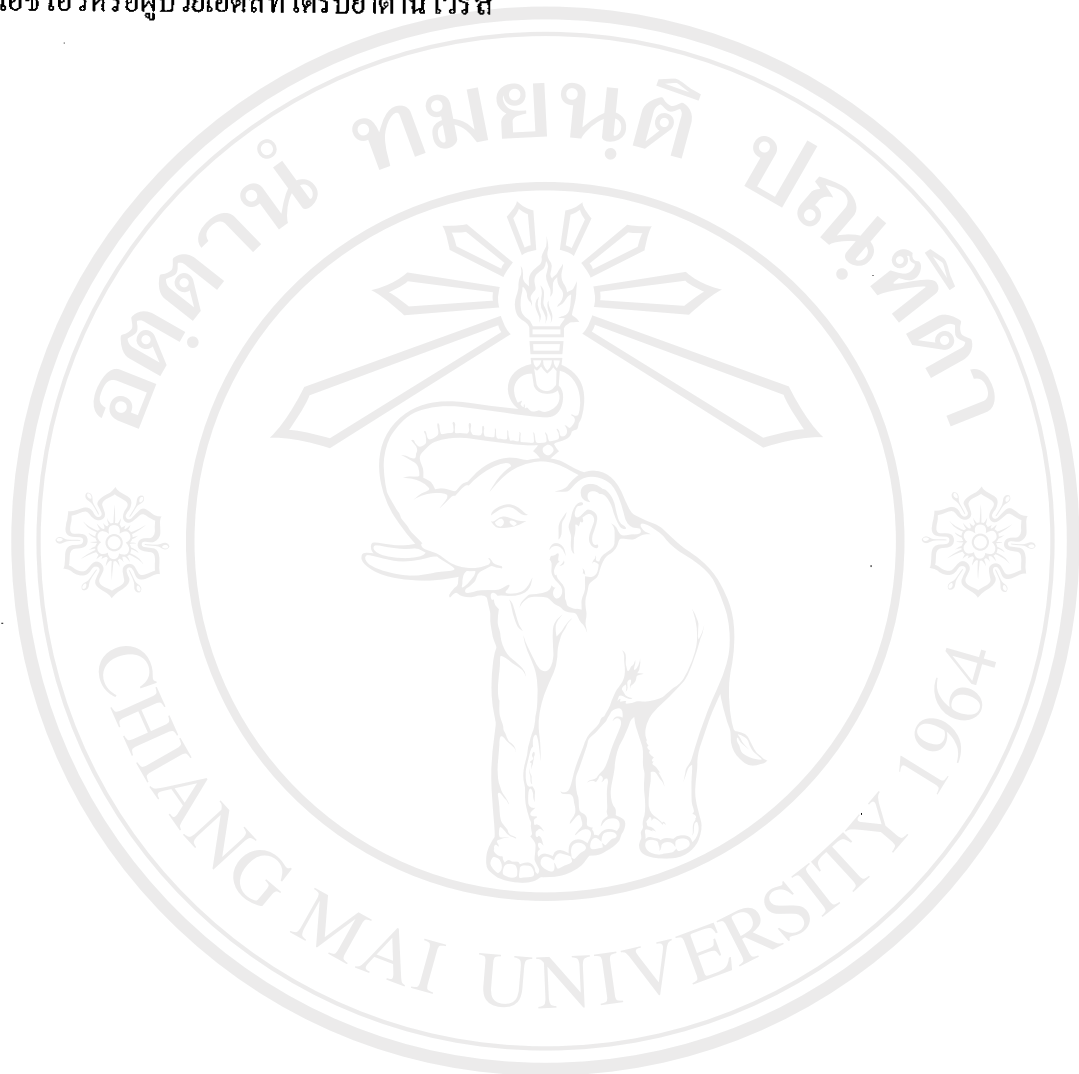
คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ ดร. วาโรณี ฟองแก้ว ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์พูนทรัพย์ โสภารัตน์ กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงคุณภาพครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดูแลตนเองตามมุมมองของ
ผู้ติดเชื้อเอชไอวีหรือผู้ป่วยเอดส์ที่ได้รับยาต้านไวรัส โดยการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง จำนวน
12 ราย ทำการรวบรวมข้อมูลตั้งแต่เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2546 ถึง มีนาคม พ.ศ. 2547 โดยวิธีการ
สังเกตแบบมีส่วนร่วมกับการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีวิเคราะห์เชิงเนื้อหา
ผลการวิจัยพบว่า การดูแลตนเองของผู้ติดเชื้อเอชไอวีหรือผู้ป่วยเอดส์ที่ได้รับยาต้านไวรัส
ประกอบด้วย 1. การแสวงหาข้อมูลเกี่ยวกับการรักษาด้วยยาต้านไวรัส 2. การตัดสินใจรับการรักษา
ด้วยยาต้านไวรัส 3. ความคาดหวังในการรักษาด้วยยาต้านไวรัส และ 4. พฤติกรรมการดูแลตนเอง
ขณะได้รับยาต้านไวรัสซึ่งประกอบด้วย 4.1) ปฏิบัติตามแผนการรักษาอย่างเคร่งครัด โดยเน้น
รับประทานยาตรงเวลา สังเกตและติดตามประเมินผลการรักษาและสังเกตอาการข้างเคียง จัดการ
กับอาการข้างเคียง รวมทั้งติดตามประเมินประสิทธิผลของการรักษา 4.2) รับประทานอาหารที่
สะอาดมีประโยชน์และบริโภคน้ำดื่มมากๆ 4.3) ออกกำลังกายและพักผ่อนอย่างเพียงพอ 4.4.) ดูแล
ตนเองเมื่อมีอาการเจ็บป่วยโดยระมัดระวังการเกิดปฏิกิริยาระหว่างยา 4.5) ป้องกันตนเองจากสิ่ง
ที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพโดยหลีกเลี่ยงเครื่องตีที่มีแอลกอฮอล์และงดสูบบุหรี่และมีพฤติกรรม
ทางเพศที่เหมาะสม โดยงดมีเพศสัมพันธ์หรือมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัยเพื่อไม่รับเชื้อเพิ่ม (เช่น
เชืochen ที่คือยา) ผลการวิจัยครั้งนี้ ทำให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับการดูแลตนเองของผู้ติดเชื้อเอชไอวี

หรือผู้ป่วยเอดส์ที่ได้รับยาต้านไวรัสตามมุมมองของผู้ติดเชื้อเอชไอวีหรือผู้ป่วยเอดส์ สามารถนำผล
ที่ได้เป็นข้อมูลพื้นฐาน เพื่อพัฒนากลยุทธ์และรูปแบบการพยาบาลเพื่อส่งเสริมการดูแลตนเองของ
ผู้ติดเชื้อเอชไอวีหรือผู้ป่วยเอดส์ที่ได้รับยาต้านไวรัส

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

Thesis Title Self-care of People Living with HIV/AIDS Receiving Antiretroviral
Drugs

Author Miss Phurichaya Burinkul

Degree Master of Nursing Science (Adult Nursing)

Thesis Advisory Committee

Associate Professor Dr. Warunee Fongkaew Chairperson

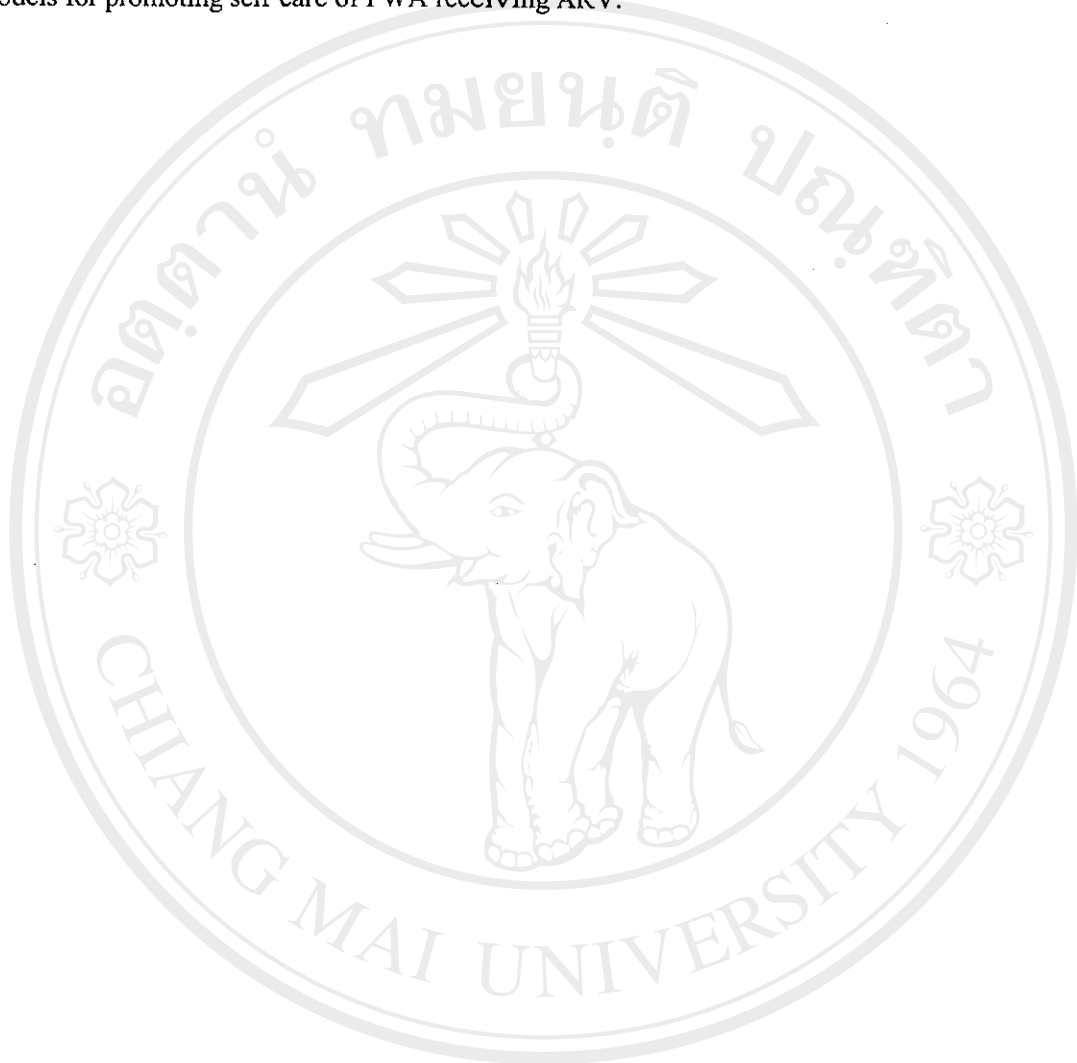
Associate Professor Poonsap Soparat Member

ABSTRACT

This qualitative research aimed to explore self-care of people living with HIV/AIDS (PWA) and receiving antiretroviral drugs (ARV). Twelve informants were selected by using purposive sampling. Data were collected from July 2003 to March 2004, using participant observation and in-depth interviews. Content analysis was adopted to analyze the data.

Results of this study showed that self-care of PWA receiving ARV were 1) seeking information related to antiretroviral treatment, 2) deciding to receive ARV treatment, 3) positive expectation regarding antiretroviral treatment, and 4) self-care behavior while receiving antiretroviral drugs. The self-care behavior while receiving antiretroviral drugs included: 4.1) adherence to the treatment regimen by taking the drugs on time, 4.2) eating hygienic, nutritious food and drinking sufficient water, 4.3) doing exercise and taking proper rest, 4.4) taking care of opportunistic illnesses and the possible drug interaction problems that may result, and 4.5) avoiding risk behaviors by refraining from drinking alcohol, smoking, and sexual activity or practicing safe sex to prevent new reinfection (e.g. resistant strain).

Results of this study raise the understanding about self-care from the perspective of PWA receiving ARV, and this can be used as baseline information to develop strategies and nursing models for promoting self-care of PWA receiving ARV.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved